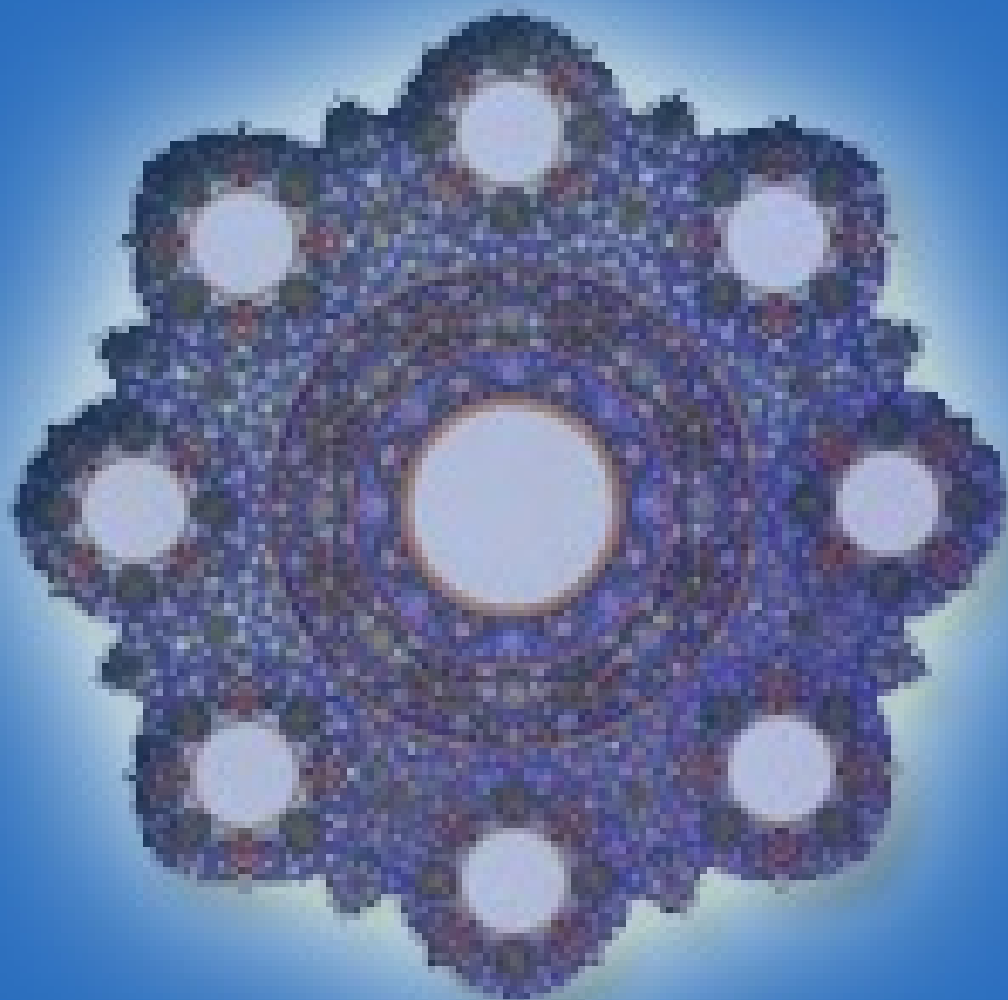

البوق حبل
٢٠٠٠ ١٤

www.Ghaemiyeh.com
 www.Ghaemiyeh.org
 www.Ghaemiyeh.net
 www.Ghaemiyeh.ir

التوحيد

شماره بازیابی : ۱۵۹۴۳-۵
امانت : امانت داده می شود
شماره های شناسایی دیگر : ۷۷۱
سرشناسه : مفضل بن عمر، قرن ۲، ق، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور : التوحید [نسخه خطی] / مفضل بن عمر
وضعیت استنساخ : : محمدتقی بن نقدعلی، ۱۰۷۸ق.
آغاز ، انجام ، انجامه : آغاز:بسمله. روی محمد بن سنان قال حدثني
المفضل بن عمر قال كنت ذات يوم بعد العصر...
انجام:...من عند مولای بما لم ينصرف احد بمثله
انجامه:...تم بعون الله و توفيقه فی عاشر شهر رجب المرجب سنه ۱۰۷۸
من شهور سنه ثمان و سبعین بعد الالف علی يد افقر...ابن نقدعلی
محمدتقی اللهم اغفرهما بحق النبی و الوسی
مشخصات ظاهری : برگ ۱۵۱-۲۰۰ (۲۱۶برگ)، ۱۵ سطر: ۶۵ × ۱۳۰؛ قطع:
۲۰ × ۱۲۰

یادداشت مشخصات ظاهری : نوع و درجه خط: نستعلیق
نوع کاغذ: فرنگی نخودی
تزئینات متن: خط بالای برخی از عبارات به شنگرف
نوع و تزئینات جلد: تیماج قهوه‌ای، مقوایی، ترنج و سرترنج با گل و بوته،
مجدول، زنجیره‌های ضربی، اندرون جلد آستر کاغذی
خصوصیات نسخه موجود : حواشی اوراق: نسخه در حاشیه تصحیح شده
است.

یادداشت های مربوط به نسخه : در برگ ۲۰۰ ب نقل یک روایت از حضرت
ابی عبدالله و مراحل چهارگانه شناخت مردمان، حدیثی از کمیل در
خصوص سوال از حضرت امیرالمومنین در مورد نفس و چهار موضوع در
شناخت آن، سوال فلسفی محقق طوسی از شیخ جمال‌الدین در فلسفه
امکان عدم و وجود و در برگ ۲۰۱-۲۰۴ ب مطلبی است که اعرابی (شخصی
نا مشخص) از حضرت امیرالمومنین (ع) از نفس می‌پرسد و حضرت پاسخ
داده و به تقسیمات در این زمینه می‌پردازد و بابتی هم در ذکر غیبت ادریس
پیامبر و غصب زمین به زور نوشته شده است.

معرفی نسخه : بنگرید به شماره بازیابی ۱۵۹۳۷-۵ در فهرست همین
کتابخانه.

توضیحات نسخه : نسخه بررسی شده . تیر ۱۳۸۷. اوراق از عطف جدا شده،
گوشه پایین جلد شکسته و عطف وصالی شده و آثار آب افتادگی در اوراق

دیده می‌شود.

یادداشت کلی : زبان: عربی

صحافی شده با : : رساله در اشتراک لفظی و معنوی در وجود/ رجبعلی

تبریزی، قرن ۱۱ق. 1068812

عنوانهای دیگر : توحید مفضل

حدیث مفضل

موضوع : الهیات

خدا -- اثبات

شناسه افزوده : محمدتقی ابن نقدعلی، قرن ۱۱ق. کاتب

شناسه افزوده : جعفر بن محمد (ع)، امام ششم، ۸۳ - ۴۸ق.

شناسه افزوده : Jafar ibn Muhammad, Imam VI, 702- 765.

بسم الله الرحمن الرحيم	
توحید مفضل - شگفتیهای آفرینش، ص: 5	
«سَتُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنََّّهُ الْحَقُّ» به زودی	
نشانه‌های خود را در آفاق هستی و جهنیاں بر آنان می‌نمایانیم تا بر ایشان	
روشن شود که او حق است.	
(سوره فصلت قسمتی از آیه 53)	
توحید مفضل - شگفتیهای آفرینش، ص: 6	
فهرست تفصیلی موضوعات 7	
مقدمه مترجم 13	
مجلس اول: در باره شگفتیهای آفرینش انسان 43	
مجلس دوم: در باره شگفتیهای آفرینش حیوان 87	
مجلس سوم: در باره شگفتیهای آفرینش طبیعت 117	
مجلس چهارم: در باره ناملايمات و مصائب 151	
توحید مفضل - شگفتیهای آفرینش، ص: 7	

پیشگفتار مترجم 13

- 1- شرح حال کوتاهی از مفصل بن عمر 13
- 2- جایگاه رفیع مفصل در روایات 14
- 3- جایگاه مفصل از نظر دانشمندان اسلامی 17
- 4- پاسخ به یک شبهه 23
- 5- کتاب توحید مفصل 25
- 6- مشابهت توحید مفصل با قرآن کریم 26
- 7- معجزات کلام امام صادق (ع) 29
- 8- رفع یک شبهه 32
- 9- شرحها و ترجمه‌های توحید مفصل 33
- 10- ترجمه حاضر 36
- 11- سخن پایانی 37
- توحید مفصل 39
- گفتگوی مفصل و ابن ابی العوجاء 40
- علت املاي کتاب بر مفصل 41
- مجلس اول 43
- ناآگاهی اهل شک به اسباب و علل آفرینش 44
- هیأت جهان و شکل‌گیری آن 46
- آفرینش آدمی و تدبیر جنین در رحم 46
- چگونگی تولد کودک، تغذیه، رشد دندان و بالغ شدن او 47
- راز رویش مو بر صورت 48
- توحید مفصل - شگفتیهای آفرینش، ص: 8
- اگر انسان، با هوش و اندیشه به دنیا می‌آمد 49
- فواید گریه کودکان 51
- آفرینش آلات مجامعت و شکل مناسب آنها 52
- اعضای بدن و فواید هر کدام 52
- پندار اهل طبیعت و پاسخ به آنان 53
- هضم غذا، ساخت خون و جریان آن در تمام بدن 53
- آغاز رشد بدن و چگونگی شکل‌گیری آن در رحم 54
- ایستادن و نشستن وجه تمایزی برای انسان 55
- اختصاص حواس پنجگانه به آدمی و بزرگداشت او 55
- اسرار حواس پنجگانه 56
- حکمت محروم بودن عده‌ای از چشم و گوش و عقل 57

آفرینش اعضای جفت و فرد 58
چگونگی آفرینش دستگاه صوتی 59
منافع دیگر این اعضا 59
مغز و جمجمه و محافظها 60
شگفتی در پلک چشم 61
قلب و پوشش آن 61
نای و مری 61
منافذ خروجی مواد زاید 62
جهاز هاضمه و کبد 62
مغز، خون، ناخنها، گوش و ران 62
آفرینش انسان به صورت نر و ماده 63
قلب و پیوند آن با ریه 64
آلت مرد و تدبیر در آفرینش آن 65
چگونگی آفرینش مخرج 65
آفرینش شگفت دندانها 66
توحید مفضل - شگفتیهای آفرینش، ص: 9
مو و ناخن و فواید آنها 66
راز رویش مو در روی زهار و زیر بغل 67
فواید آب دهان 68
چرا شکم انسان مانند لباس، زیپ و دکمه ندارد؟ 68
اسرار خوردن، خوابیدن و مجامعت کردن 69
نیروهای درونی و جایگاه آنها 72
نعمت حافظه و فراموشی 73
در میان حیوانات، تنها انسان با حیاست 73
اختصاص یافتن آدمی به نطق و نوشتن 74
رفع نیازهای دینی و دنیایی انسان 76
عدم آگاهی انسان به مدت عمر خود 77
خواب و راز درهم آمیختگی راست و دروغ آن 80
شرح آفرینش اشیا برای رفع نیاز آدمی 80
نان و آب، عوامل اصلی معاش و حیات آدمی 82
ناهمگونی شکلهای مردم و همگونی وحوش و پرندگان 83
رشد بدن حیوان و راز توقف آن 84
دشواری حرکت و راه رفتن برای انسان 84
تولد نر و ماده، عامل بقای نسل حیوانات 85
راز رویش مو بر زهار و رشد ریش برای مردان 85
مجلس دوم 87

- چگونگی آفرینش حیوانات 89
آفرینش حیوانات سه گانه 90
حکمتها و تدابیر نهفته در حیوانات گوشتخوار 90
راز استقلال بچه های چهارپایان 91
پاهای حیوان و چگونگی حرکت 92
توحید مفضل - شگفتیهای آفرینش، ص: 10
راز انقیاد برخی از حیوانات در برابر انسان 93
راز عدم شعور و عقل در درندگان 94
سگ حیوان با وفا و مدافع انسان 94
اسرار شکل صورت؛ دهان و دم چهارپا 95
اسرار آفرینش فیل و خرطوم آن 96
شرمگاه حیوان ماده 97
شگفتی آفرینش زرافه 97
آفرینش میمون و تفاوت آن با انسان 99
راز پوشش جسم حیوانات و ناهمگونی پاهای آنها 100
حیوانات در وقت احساس مرگ خود را پنهان می کنند 101
راز هوش حیواناتی چون بز کوهی، روباه و دلفین 102
افعی و ابر 103
مورچه، شیر مگس، عنکبوت و سرشت آنها 103
حکمتهای نهفته در آفرینش پرنده 105
آفرینش تخم پرندگان و تدابیر نهفته در آن 107
چینه دان پرنده 108
راز ناهمگونی رنگ پرندگان 108
چگونگی پر پرندگان 109
راز درازپایی برخی از پرندگان 109
گنجشکان در پی یافتن غذا 110
معاش جغد و شب پره 111
آفرینش شب پره (خفاش) 112

درباره کتاب حاضر

بسمه تعالی

ارسطو حکیم و دانشمند نامدار و بزرگ یونان (ولادت سال 384 قبل از میلاد وفات احتمالا سال 322 قبل از میلاد مسیح) که ظاهرا اسکندر مقدونی تحت تربیت او قرار گرفته است آثار فراوانی در علوم مختلف آن روزگار (به جز ریاضیات) دارد که قرن‌ها این تألیفات به عنوان سرچشمه دانش مورد استفاده ملل مختلف و از جمله در دوره تمدن اسلامی قرار گرفته است.

کتاب حاضر که در حقیقت 14 مقاله از کتاب طبائع الحيوان البری و البحری او است با تزییل و تحشیه و تعلیقات عالمانه خانم دکتر عزت محمد سلیم سالم بصورتی قابل استفاده (حتی با معادل‌های یونانی) و فهرست‌های ضمیمه، اینک در اختیار محققین مختلف از جمله پژوهشگران طب سنتی قرار می‌گیرد./

طبائع الحيوان البحری و البری، ص: 4

شاره

نام كتاب: طبائع الحيوان البحرى و البرى
نويسنده: ارسطو- مترجم: ابن بطريق
تاريخ وفات مؤلف: 322 قبل از ميلاد
محقق / مصحح: عزت محمد سليم سالم
موضوع: مبانى طب
زبان: عربى
تعداد جلد: 1
ناشر: دانشگاه علوم پزشکى ايران
مکان چاپ: تهران
سال چاپ: 1388 ه. ش

فهرست الكتاب

صفحة

المقدمة 3

الفصل الأول 23

الفصل الثاني 28

الفصل الثالث 35

الفصل الرابع 38

الفصل الخامس 41

الفصل السادس 72

الفصل السابع 81

الفصل الثامن 84

الفصل التاسع 93

الفصل العاشر 103

الفصل الحادى عشر 143

الفصل الثانى عشر 156

الفصل الثالث عشر 176

الفصل الرابع عشر 192

دليل الكتاب 195

طبائع الحيوان البحرى و البرى، ص: 5

مقدمة

إشارة

بسم الله الرحمن الرحيم

حياة أرسطو و مؤلفاته:

اشارة

إشارة

ولد أرسطو فى عام 384 ق. م. و لكن هذا التاريخ إن هو إلا استنتاج من تاريخ وفاته- و هو تاريخ لا يرقى إليه الشك- فى سنة 322 ق. م، و من أنه عاش ثلاثا و ستين سنة، و هذا شىء لا يمكن الجزم بصحته. و قد أحاط الغموض بسيرة أعظم مفكرى العالم القديم، كما أحاط بسير غيره من العظماء فى صباهم. فهناك أمور لو عرفناها لأنارت جوانب هامة من حياة أعظم فلاسفة اليونان. فلسنا ندرى مثلا متى حرم من رعاية والديه، و من هو بروكسينوس الذى كفله.

و الوقت الذى اندمج فيه أرسطو فى سلك تلاميذ الأكاديمية غير معروف بالدقة. و المدة التى قضاها تحت إشراف أفلاطون غير محددة. و من الجائز أنه قضى فترة ما تلميذا لإيسقراط. و قد حيكت أساطير و حكايات حول علاقة أرسطو بأستاذه أفلاطون. و كل هذه أمور لو وضحت لأراحت الباحثين المحدثين. طبائع الحيوان البحرى و البرى، ص: 6

و قد بنيت هذه الشائعات عن علاقة التلميذ العظيم بأستاذه العظيم على حقيقة لا يمكن التقليل من شأنها. فاتجاه أرسطو تربوى و علمى يخالف أستاذه ذا الميول الرياضية الميتافيزيقية. نحا أرسطو نحو العلوم التجريبية الواقعية، و بدلا من السير فى متاهات الفكر الإنسانى حاول أرسطو أن يقتن كل بحث. و كانت طريقته هى دراسة العلم أو الفن دراسة شاملة، و استنتاج الأسس و المبادئ التى تتحكم فى هذا العلم أو الفن.

و لكن أرسطو لم يقل قط إن رأيه هو الفيصل، كما قال الناس فيما بعد، و لا سيما فى القرون الوسطى، عن كل لفظ ورد فى مؤلفات أرسطو. بل أنه فى كتابه عن السفسطة يلمس الصفح ممن يعثر على خطأ فى بحثه هذا معتذرا بصعوبة الموضوع و قلة المراجع.

و بعد موت أفلاطون فى سنة 348 ق. م، رحل أرسطو من أثينة إلى بلاط هيرمياس الذى كان يحكم إذ ذاك أتارنيس.

و قد عاش أرسطو عيشة راضية فى كنف هذا الطاغية الذى نظم أرسطو فى رثائه أنشودة كادت تجره إلى المحاكمة فيما بعد. و ليس فيها و قد اقتطفها ديوجينيس لا يرتيس ما يقع تحت طائلة القانون، إلا أن اليونانيين كانوا يعدون الفتك بالطغاة من الأعمال المجيدة. و من الثابت أن أرسطو تزوج من بيثياس و هى إما ابنة هيرمياس من صلبه أو ابنته المتبناة. و هذا الشك مصدره أن سويداس يقول فى سيرة أرسطو إن هيرمياس أنجب فى الترجمة اللاتينية القديمة)، مع أنه يكرر أن هيرمياس هذا كان خصيا.

و بعد مصرع هيرمياس رحل أرسطو إلى بلدة ميتلين عاصمة جزيرة ليسبوس. وهنا وجد الفرصة التي مكنته من دراسة الأحياء المائية. و قد طبائع الحيوان البحرى و البرى، ص: 7

تركت إقامته فى هذه المنطقة أثارا واضحة فى مؤلفاته فى علم الحيوان. و فى عام 342 ق. م استدعى أرسطو إلى بلاط ملك مقدونيا ليكون مرييا للاسكندر. و قد بقى الاسكندر يدرس تحت إشراف أعظم مفكرى اليونان حتى قتل والده فيليب فى عام 336 ق. م.

أما العلاقة بين أرسطو و تلميذه فلم تكن فى يوم من الأيام علاقة حب و مودة لاختلاف المشارب. فقد كان الاسكندر يحلم بامبراطورية شاسعة يعيش فيها اليونانى و غير اليونانى فى ظلال المساواة، ينعمون بحضارة هيلينية و لغة موحدة أساسها اللهجة الأتيكية.

و من الجائز أن أرسطو نقح نص هوميروس لتلميذه الاسكندر، لأن الدراسة فى بلاد اليونان كانت تعتمد أساسا على دراسة، بل حفظ الأشعار الهوميرية.

و أهمكتاب البقراط فى الأمراض البلادية، ص: 6

اشاره

نام کتاب: کتاب البقراط فی الأمراض البلاقفة
نویسنده: بقراط- مترجم: حنین بن اسحاق
تاریخ وفات مؤلف: حدود 377 قبل از میلاد
موضوع: بیماری ها
زبان: عربی- انگلیسی
تعداد جلد: 1
ناشر: دانشگاه علوم پزشکی ایران
مکان چاپ: تهران
سال چاپ: 1387 ه. ش
نوبت چاپ: اول

تعريف بالكتاب

i. بل بعضها يخالف لبعض خلافا بعيدا (4. 1) ii. بل بينها اختلاف كثير (10. 1) (4. 56) Corpus Medicorum Graecorum i. إذا أقبل أحد الى مدينة لم يدخلها و لم يكن له بها خبرة (5. 5) كتاب البقراط فى الأمراض البلادية، ص: 7 ii. إذا دخل أحد الى مدينة ليس له بها معرفة (13. 5) (65. CMG i (01. 9. المدينة التى سمتها الجنوب (1. 7) ii. المدينة الجنوبيّة (10. 7) (21. 65. CMG. يفكر أيضا أعظم الفكر (4. 7) ii. ينعم النظر (12. 7) (41. 65. CMG. الله ينبغي للطبيب أيضا أن يفكر (7. 7) ii. و لا تغفل الفكرة (14. 7) (61. 65. CMG. فى كثرة الشراب و الأكل و حبّ الدعة (1. 9) ii. فى الشراب و الأكل و الدعة (9. 9) (91. 65. CMG. إذا علم كلّ ما ذكرنا من الامور أو جلّها و لم يجهلها (4. 9) ii. إذا علم كلّ ما ذكرناه أو أكثره (12. 9) (22. 12. 65. CMG) كتاب البقراط فى الأمراض البلادية، ص: 8 i. العلة التى ذكرنا ذات الجنب (5. 19) ii. ذات الجنب (13. 19) (92. 75. CMG) لأنّ هذه الامراض لا تعرض لمن كان بطنه لدنا ليّنا (7. 19) للين بطونهم (15. 19) (13. 03. 75. CMG. الله يكون فى هؤلاء القوم الفتق كثيرا (3. 25) i. و يكون فيهم الفتق كثيرا (12. 25) (41. 85. CMG. و ذلك لأنّ بطونهم جاسية يابسة (5. 25) i. و ذلك ليس بطونهم (14. 25) (71. 85. CMG. و قد يعرض ذلك لهمّ من الولاد و أنّما يكون ذلك من تعدّد وضعهن و عسره (1. 33) و أكثر ما يعرض ذلك لهمّ عند الولادة من عسرها عليهنّ (9. 33) (3. 95. CMG. هؤلاء الرجال من سكّان هذه المدينة (1. 45) ii. الرجال منهم (11. 45) (53. 95) كتاب البقراط فى الأمراض البلادية، ص: 9 i. أصوات عمّار هذه المدينة (5. 45) ii. أصواتهم (14. 45) (2. 06. CMG. ما بين صباح هذه المدينة و نصف النهار (8. 45) ii. ما بين أوّل النهار الى نصفه (17. 45) (8. 06. CMG. و تعرف ذلك بالوجوه التى أقول أنّك إذا أردت ذلك (9. 77) ii. و تعرف ذلك بأنّك إذا أردت علم ذلك (16. 77) (36. CMG i (21. كينونة الحجر البول الذي يبول الاحداث و فيهم الحصة فانهم يبولون بولا صافيا (1. 89) i. كينونة تولد الحجر فى الاحداث أنّهم يبولون بولا صافيا (18. 87) (61. 46. CMG. لم يمكن البدن و اللحم أن لا يعفنا (5. 95) ii. عفن اللحم و البدن (12. 95) (11. 56. CMG These contexts) show that, of the two versions, ii is more concise in its use of words. If it can be as sumed that this conciseness represents a deliberate change from a previously established sentence pattern, this would imply that ii represents a recension of i,

for it is clear that no revisor would have الأمراض البلدية، ص: 13 قال: اذا ورد الوارد مدينة لا خبر له بها فينبغي له أن يتأمل و يتفقد وضعها و كيف هي موضوعة في مقابلة الرياح و في مشارق [1] و ذلك أنه ليس حال المدينة الموضوعة قبالة الشمال و حال المدينة الموضوعة قبالة الجنوب حال واحدة بعينها و لا حال المدينة الموضوعة قبالة الشمس [2] وقت غروبها حالة واحدة بعينها ينظر في أمر الارض هل هي مكشوفة من الشجر عديمة المياه أم كثيرة الشجر كثيرة المياه و هل هي في موضع عميق فهي وهدة أم هي في موضع مشرف فهي باردة Istanbul Sulemaniye 8561, 44 b; Levey 54 l. CMG 65. 61 و أمّا ما كان من المدن موضوعا قبالة الرياح التي فيما بين مطالع الشمس الصيفيّة و بين مطالعها الشتويّة و ما كان موضوعا منها على ضدّ ذلك فهذه هي الحال فيهما أمّا ما كان منها موضوعا قبالة كتاب البقراط في الأمراض البلدية، ص: 14 مطالع الشمس فيجب أن تكون تلك المدن أصحّ من المدن الموضوعة قبالة الشمال و من المدن الموضوعة قبالة الرياح الحارة و لو كان البعد فيما بينهما ليس هو الا مقدار اسطاديون واحد و هو عند اليونانيّين تسع ميل Istanbul Sulemaniye 8561, 52 b; Levey 23 r. CMG 95. 8 و في بلاد اوروقي أمم يخالف بعضها بعضا في مقادير الجثث و (في) [3] الصور قال و أنا أشرح ذلك شرحا أبين من هذا فأقول أنّ من كان مأواه في بلد جبليّ مشرف كثير سر الخليفة و صنعة الطبيعة (كتاب العلل)، المقدمة، ص: 7

اشارة

نام كتاب: سر الخليفة و صناعة الطبيعة (كتاب العلل)
نويسنده: بلينوس الحكيم
تاريخ وفات مؤلف: قرن اول ميلادى
محقق / مصحح: اورسولا وايسر
موضوع: مبانى طب
زبان: عربى
تعداد جلد: 1
ناشر: معهد التراث العلمى العربى جامعة حلب
مكان چاپ: بيروت
نوبت چاپ: اول

تمهید

إشارة

ترجع الابحاث فى كتاب سر الخليقة (تأليف بليوس) فى العصر الحديث الى نهاية القرن الثامن عشر الميلادى. فقد نشر المستشرق الفرنسى سلفستر دى ساسى (Silvestre de Sacy) فى سنة 1799 ترجمة مشروحة للمقالة الاولى و بعض مقتطفات من الاقسام التالية من الكتاب، معتمدا على مخطوطة محفوظة فى المكتبة الملكية بباريس (التي تدعى الآن المكتبة الاهلية). و حتى ذلك التاريخ كان يعتقد أن مؤلف كتاب سر الخليقة هو بلينيوس (Plinius) الرومى المشهور الذى كتب موسوعة ضخمة عن التاريخ الطبيعى. و قد بين سلفستر دى ساسى، على أى حال، أن «بليوس» هو تحريف للاسم اليونانى أبولونيوس (Apollonius) و أن المؤلف ليس بلينيوس و لكنه هو أبولونيوس من سكان تيانا (Tyana) و ينتسب الى المدرسة الفيثاغورية الحديثة. كما تحقق سلفستر دى ساسى أن كتاب سر الخليقة ليس من الكتب التى كتبها ذلك الفيلسوف اليونانى واقعا و لكنه مما عزاه الناس اليه بعد ذلك بقرون. أما بالنسبة لمحتويات الكتاب فان سلفستر دى ساسى لم يعتقد أن لها مستوى علميا عاليا.

ان مسألة هوية المؤلف أصبحت مثار جدل بعد ذلك بعشرات السنين فان العالمين الفرنسيين جان جاك كليمان ميوليه (Jean -Jacques Cle ?ment -Mullet) فى سنة 1868 و لوسيين لوكلارك (Lucien Leclerc) فى سنة 1869 تبارزا داعمين برأى سلفستر دى ساسى بينما تمسك غيرهما و بين هؤلاء العالم الالمانى غوستاف فليوغل (Gustav Flu ?gel) بالنظرة التقليدية القائلة أن بليوس هو عبارة عن بلينيوس (Plinius) و قد ظهر أن هذه المشكلة التى استأثرت باهتمام العلماء فى ذلك العصر قد قررت نهائيا عند ما أعلن فليوغل فى سنة 1872 أنه هجر تردداته و أصبح موافقا على نتائج سلفستر دى ساسى.

سر الخليقة و صناعة الطبيعة (كتاب العلل)، المقدمة، ص: 8
و تلت ذلك فترة طويلة شاع فيها عدم الاهتمام بكتاب بليوس و على ما يظهر كان العلماء يعتقدون أن هذا الكتاب ربما لا يستحق الدراسة الجادة لان المؤلف انما يجمع و يشرح آراء ساذجة تتلف بالطبيعة. و لكن جاء فى سنة 1926 العالم الالمانى يوليوس روسكا (Julius Ruska) و هو من الدراسين لتاريخ الكيمياء العربية فلفت نظر مؤرخى العلوم الى كتاب سر الخليقة. و كما بين فى مقالته عن «اللوح الزمردى» فان لكتاب سر الخليقة مكانة هامة فى تاريخ الكيمياء بكونه أقدم وثيقة مكتوبة لذلك اللوح الزمردى المنسوب الى هرمس المثلث بالحكمة و بالاضافة لذلك فهو يسهم اسهاما كبيرا فى معلوماتنا عن تاريخ النظريات المتعلقة بعلم المعادن.

و جاء بعد روسكا بول كراوس (Paul Kraus) أحد تلامذته ففحص بالتفصيل المبادئ النظرية لكتاب سر الخليفة أثناء دراسته الاساسية للفيلسوف العربى الطبيعى جابر بن حيان 1942 و درس تأثير الكتاب فى نشوء و تطور العلوم العربية. و فوق ذلك فقد تحقق كراوس أحد مصادر النص و هو «الكتاب فى طبيعة الانسان» الذى كتبه الاسقف المسيحى نميسيوس الحمصى (Nemesios of Emesa) و زيادة على هذا اكتشف مشابهة كبيرة لكتاب بليينوس فى موسوعة العلوم الطبيعية المعروفة بعنوان «كتاب الذخائر» التى ألفها أيوب الرهاوى باللغة السريانية.

و منذ عهد قريب اكثر بحث كتاب سر الخليفة من قبل فؤاد سزكين (Fuat Sezgin) و مانفرد أولمان (Manfred Ullmann) فى كتبهما الشاملة عن تاريخ العلوم العربية، و تخصص سزكين فى المشاكل المتعلقة بأصل الكتاب و مكانته فى المرحلة الاولى من العلوم العربية الاسلامية.

بعد ما قدّم روسكا بضع مقتطفات من النص العربى فى دراسته المنشورة فى عام 1926 قد شعر العلماء بالحاجة الملحة لعمل طبعة نقدية للكتاب بأكمله. و فى الثلاثينات بدأ العالم السويدى هنريك سموتيل نوبيرغ (Henrik Samuel Nyberg) ذلك العمل و لكنه كما أعلمنى فى خريف سنة 1973 كان قد انجز بعض الدراسات الاولى و لم يتسع له الوقت الكافى للاستمرار فى أعمال التحقيق هذه. و لهذا، و عملا بتوصية استاذى البروفسور فؤاد سزكين، قد قررت أن أعد طبعة لكتاب سر الخليفة

سر الخليفة و صنعة الطبيعة (كتاب العلل)، المقدمة، ص: 9 و دراستى عنه كموضوع لاطروحتى لشهادة الدكتوراه التى اتممتها فى سنة 1974.

ان المؤلف الذى يلى ليس الا جزءا من أطروحتى و هو النص العربى مع نقده مشفوعا بمقدمته باللغة الالمانية التى تحتوى على شرح موجز للمشاكل المتعلقة بكتاب سر الخليفة و وصف مع تقييم نقدى للمخطوطات العربية و تعداد و وصف للروايات المختلفة للنص. و سيصدر قريبا فى سلسلة «علم الطب» (Ars Medica) فى برلين ملخص المانى لكتاب سر الخليفة مع شروحات له و تحقيق مستفيض لاصله و مصادره و تأثيره فى الكتب العلمية □□◆

بسم الله الرحمن الرحيم
جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ
(سوره توبه آیه 41)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص 159
بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهل بیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال 1340 هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال 1385 هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف: دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البيت عليهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

(الف) چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

(ب) تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن همراه

(ج) تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما، انیمیشن، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

(د) ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزارهای تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

(ه) تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

(و) راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط 2350524)

(ز) طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

(ح) همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

(ط) برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

(ی) برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضور و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: 1385 شماره ثبت: 2373 شناسه ملی: 10860152026

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com

فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن 25-2357023- (0311) فکس 2357022 (0311) دفتر تهران 88318722 (021) بازرگانی و فروش 09132000109 امور کاربران (0311)2333045

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت

امکان در این امر مهم ما را یاری نمایند انشاالله.
شماره حساب 621060953 ، شماره کارت : 3045-5331-6273-
1973 و شماره حساب شبا : -0609-0621-0000-0000-0180-IR90
53 به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه
اصفهان - خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی
الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام :- هر کس عهده دار
یتیمی از ما شود که محنت غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم
ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند
به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگووار شریک کننده برادرش! من در کرم
کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر
حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها،
آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام: امام حسین علیه
السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده
کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رهانی، یا مردی
ناصری اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، اما تو
دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بدان، نگاه
می‌دارد و با حجت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او
را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی،
بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه
مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان،
ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با
شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از
گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن
بنده دارد».

مرکز تحقیقات ایرانی
اصفهان

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹